

POSTANOWIENIE

Dnia 26 sierpnia 2022 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

Prezes SN Joanna Misztal-Konecka

w sprawie z powództwa K. S.

przeciwko K. S.

o zapłatę,

na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 26 sierpnia 2022 r.,

na skutek skargi kasacyjnej powoda od wyroku Sądu Apelacyjnego w [...],

z dnia 6 października 2020 r., sygn. akt I ACa [...],,

1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania;

**2. zasądza od Skarbu Państwa - Sądu Apelacyjnego w [...],
na rzecz adw. T. K. kwotę 2700 (dwa tysiące siedemset) złotych,
powiększoną o należny podatek od towarów i usług, tytułem
kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej powodowi z
urzędu w postępowaniu kasacyjnym.**

UZASADNIENIE

1. Wyrokiem z 6 października 2020 r. Sąd Apelacyjny w [...], w sprawie z powództwa K. S. przeciwko K. S., zmienił na skutek apelacji i zażalenia powoda wyrok Sądu Okręgowego w Z. z 24 kwietnia 2019 r. w ten sposób, że podwyższył zasądzoną w punkcie 4 kwotę „2.700 zł plus stawka podatku VAT” do kwoty 4 428 zł brutto (pkt I), oddalił apelację w pozostałej części (pkt II) oraz rozstrzygnął o kosztach procesu (pkt III-IV).

2. Od wyroku Sądu Apelacyjnego skargę kasacyjną wywiódł powód, wskazując na naruszenie art. 3 k.c. w zw. z art. 184 ust. 1-4 w zw. z art. 186 ust. 1

oraz ust. 3 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (dalej także: u.g.n.) w brzmieniu sprzed uchylecia tego przepisu z dniem 1 stycznia 2014 r., art. 415 w zw. z art. 443 k.c., jak też art. 321 § 1 k.p.c.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

3. Skarga kasacyjna została ukształtowana w przepisach Kodeksu postępowania cywilnego jako nadzwyczajny środek zaskarżenia, nakierowany na ochronę interesu publicznego przez zapewnienie rozwoju prawa, jednolitości orzecznictwa oraz prawidłowej wykładni, a także w celu usunięcia z obrotu prawnego orzeczeń wydanych w postępowaniu dotkniętym nieważnością lub oczywiście wadliwych, nie zaś jako ogólnie dostępny środek zaskarżenia orzeczeń umożliwiający rozpoznanie sprawy w kolejnej instancji sądowej. Koniecznej selekcji skarg pod kątem realizacji tego celu służy instytucja tzw. przedsądu, ustanowiona w art. 398⁹ k.p.c., w ramach której Sąd Najwyższy dokonuje wstępnej oceny skargi kasacyjnej. Ten etap postępowania przed Sądem Najwyższym jest ograniczony wyłącznie do zbadania przesłanek przewidzianych w art. 398⁹ § 1 pkt 1-4 k.p.c., nie służy zaś merytorycznej ocenie skargi kasacyjnej. W razie spełnienia co najmniej jednej z tych przesłanek, przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania jest usprawiedliwione.

Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona (art. 398⁹ § 1 k.p.c.). Obowiązkiem skarżącego jest sformułowanie i uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania w nawiązaniu do tych przesłanek (art. 398⁴ § 2 k.p.c.), gdyż tylko wówczas może być osiągnięty cel wymagań przewidzianych w art. 398⁴ § 2 k.p.c. Rozstrzygnięcie Sądu Najwyższego w kwestii przyjęcia bądź odmowy przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania wynika z oceny czy okoliczności powołane przez skarżącego odpowiadają tym, o których mowa w art. 398⁹ § 1 k.p.c.

Dla spełnienia wymagania z art. 398⁴ § 2 k.p.c. konieczne jest zawarcie w skardze kasacyjnej odrębnego wniosku o jej przyjęcie do rozpoznania,

zawierającego profesjonalny wywód prawny nawiązujący do wskazanych w art. 398⁹ § 1 k.p.c. przesłanek przedsądu ze wskazaniem, które z nich występują w sprawie i z uzasadnieniem stanowiska skarżącego (postanowienie Sądu Najwyższego z 26 kwietnia 2006 r., II CZ 28/06). Ze względu na odmienny cel instytucji przedsądu i jej odrębne oraz kwalifikowane przesłanki, wskazanie i uzasadnienie okoliczności decydujących o przyjęciu lub odmowie przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania nie może polegać na odwołaniu się do podstaw kasacyjnych i ich uzasadnienia. W prawidłowo sporządzonej skardze kasacyjnej oba powyższe elementy muszą pojawić się oddzielnie i autonomicznie. Sąd Najwyższy nie jest bowiem trzecią instancją sądową i nie rozpoznaje sprawy, a jedynie skargę kasacyjną, będącą szczególnym środkiem zaskarżenia, wnoszonym i rozpoznawanym nie tylko w interesie skarżącego, ale przede wszystkim w interesie publicznym.

4. Skarżący wniósł o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania, powołując się na występowanie w sprawie przesłanki określonej w art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c.

Podał, że w sprawie występują istotne zagadnienia prawne i potrzeba wyjaśnienia kwestii:

- materialnoprawnej oceny zasad odpowiedzialności odszkodowawczej osoby fizycznej, pełniącej funkcje zarządcy wspólnoty mieszkaniowej z uwzględnieniem intertemporalnego aspektu zasad tej odpowiedzialności;

- wyjaśnienia podmiotowości zarządcy nieruchomości na gruncie art. 184 ust. 1 - 4 w zw. z art. 186 ust. 1 oraz ust. 3 u.g.n. w brzmieniu sprzed uchylenia tego przepisu z dniem 1 stycznia 2014 r., tj. kto prawnie i faktycznie sprawuje zarząd nad nieruchomością i ponosi z tego tytułu odpowiedzialność;

- oceny zasady związania przez sąd treścią wytoczonego powództwa przez pryzmat art. 443 k.c.

5. Przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania w związku z występowaniem w sprawie istotnego zagadnienia prawnego wymaga przedstawienia problemu o charakterze abstrakcyjnym, nierozstrzygniętego w dotychczasowym orzecznictwie i wymagającego pogłębionej wykładni (postanowienie Sądu Najwyższego z 2 października 2001 r., I PKN 129/01, OSNP 2003/18/436). W

postanowieniu z 23 marca 2012 r. (II PK 284/11) Sąd Najwyższy wyjaśnił, że zagadnieniem prawnym jest zagadnienie, które wiąże się z określonym przepisem prawa materialnego lub procesowego, względnie uregulowaniem prawnym, których wyjaśnienie ma nie tylko znaczenie dla rozstrzygnięcia konkretnej sprawy, ale także dla rozstrzygnięcia innych podobnych spraw. Wskazanie na zagadnienie prawne uzasadniające wniosek o rozpoznanie skargi kasacyjnej powinno nastąpić przez jego sformułowanie jako problemu prawnego wymagającego rozstrzygnięcia, określenie przepisów prawa, w związku z którymi powstało, i wskazanie argumentów, które prowadzą do rozbieżnych ocen. Dopiero wówczas Sąd Najwyższy ma podstawę do rozważenia, czy przedstawione zagadnienie jest rzeczywiście zagadnieniem „prawnym” oraz czy jest to zagadnienie „istotne”.

6. Skarżący nie sprostął powyższym wymaganiom.

W rozpoznawanej sprawie powód domagał się zasądzenia od pozwanego na swoją rzecz odszkodowania i zadośćuczynienia w związku ze sprawowaniem zarządu nieruchomością w sposób nieuprawniony i nienależyty, w wyniku czego powód poniósł szkodę oraz doznał krzywdy. Podniósł, że przekazanie Wspólnoty Mieszkaniowej przy ul. K. w S. w zarząd [...], Zarządowi Nieruchomości „C.” sp. z o.o. w S., którego prezesem zarządu jest pozwany K. S., odbyło się na mocy uchwały Wspólnoty nr 1/2007 z 30 czerwca 2007 r. i umowy o zarządzanie nieruchomością wspólną, na których widnieje podpis z danymi powoda. Powód zaprzeczył przy tym, aby podpis ten należał do niego. Jednocześnie powód podniósł, że sfalszowanie podpisu rzutowało na ważność uchwały i umowy, a pozwany miał świadomość posługiwania się przez spółkę sfalszowanymi i nieważnymi dokumentami.

Nie stanowi istotnego zagadnienia prawnego w rozumieniu art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. podana w skardze problematyka podmiotowości zarządcy nieruchomości na gruncie art. 184 ust. 1-4 w zw. z art. 186 ust. 1 oraz ust. 3 u.g.n. w brzmieniu sprzed uchylenia tego przepisu z dniem 1 stycznia 2014 r. oraz materialnoprawnej oceny zasad odpowiedzialności odszkodowawczej osoby fizycznej, pełniącej funkcje zarządcy wspólnoty mieszkaniowej. Sąd drugiej instancji, podzielając ustalenia Sądu Okręgowego, wskazał, że ze zgromadzonego w sprawie materiału

dowodowego wyniku, iż pozwany jako osoba fizyczna nigdy nie sprawował zarządu nieruchomością wspólną przy ul. K. w S.. Skarżący nie zgadza się z tym ustaleniem i przedstawia własną ocenę rozstrzygnięcia. Tymczasem Sąd Najwyższy związany jest ustaleniami faktycznymi poczynionymi przez sąd drugiej instancji (art. 398¹³ § 2 k.p.c.).

Nie przesądza o występowaniu w sprawie istotnego zagadnienia prawnego również zarysowana problematyka dotycząca zasady związania sądu orzekającego treścią powództwa przez pryzmat art. 443 k.c. Skarżący podał, że Sąd drugiej instancji naruszył art. 321 § 1 k.p.c., z uwagi na to, że cywilnoprawną analizę stanu faktycznego sprawy podjęto przez pryzmat reżimu odpowiedzialności *ex contractu*, a nie jak domagał się tego powód, na zasadzie odpowiedzialności deliktowej.

W orzecznictwie Sądu Najwyższego wyjaśniono już, że przyjęcie przez sąd innej podstawy prawnej orzeczenia niż wskazana w pozwie nie stanowi wyjścia ponad żądanie określone w art. 321 k.p.c. i tym samym dokonania rozstrzygnięcia o innym przedmiocie żądania niż wskazany przez powoda. Nie budzi bowiem wątpliwości, że sąd nie jest związany wskazaną w pozwie podstawą prawną roszczenia. Powołanie takiej podstawy nie jest obowiązkowe, nawet wówczas, gdy strona jest reprezentowana przez profesjonalnego pełnomocnika (wyroki Sądu Najwyższego: z 30 września 2016 r., I CSK 644/15; z 7 października 2020 r., V CSK 603/18; postanowienie Sądu Najwyższego z 20 maja 2015 r., I CZ 44/15).

Sąd Apelacyjny podał, że powód domagał się zasądzenia od pozwanego kwoty 80 000 zł tytułem odszkodowania za szkodę majątkową oraz tytułem zadośćuczynienia za uszczerbek na zdrowiu i naruszenie jego dobra osobistego w związku z nienależytym wywiązywaniem się przez pozwanego z obowiązków jako zarządcy nieruchomości Wspólnoty mieszkaniowej położonej w S. ul. [...]. Jednocześnie Sąd drugiej instancji ocenił że powód, który był w toku procesu reprezentowany przez profesjonalnego pełnomocnika, wiązał swoje żądania z nienależytym wykonywaniem zarządu przez zarządcę, stąd pozwany K. S. nie był materialnie legitymowany biernie, ponieważ nie był zarządcą oznaczonej nieruchomości. Argumentacja zawarta w skardze kasacyjnej zmierza do podważenia tej oceny i ustalenia, rozumowanie przedstawione przez skarżącego

nie prowadzi jednak do sformułowania uniwersalnego zagadnienia prawnego. Nie można więc uznać, że skarżący wykazał przesłankę, o której mowa w art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c.

6. Z tych względów należało odmówić przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania (art. 398⁹ § 2 k.p.c.).

7. O wynagrodzeniu należnym ustanowionemu z urzędu w postępowaniu kasacyjnym pełnomocnikowi powoda orzeczono na podstawie art. 29 ust. 1 ustawy z dnia 26 maja 1982 r. - Prawo o advokaturze w związku z § 4, § 8 pkt 6 oraz § 16 ust. 4 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 3 października 2016 r. w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez adwokata z urzędu.

[as],